

POLITIET

Skipsagenter

Deres referanse

Vår referanse

Dato

29.3.2019

Retningslinjer for gjennomføring av grensekontroll sjø ved Nordland politidistrikt i forbindelse med av- og påmønstring av sjøfolk

1. Bakgrunn

I løpet av 2017 ble tidligere Helgeland, Salten og Midtre Hålogaland politidistrikt slått sammen til ett politidistrikt. Navnet på det nye distriktet er Nordland politidistrikt. Det er nå foretatt en revisjon av praksis vedrørende grensekontroll på sjø, i forbindelse med av- og påmønstring av sjømenn. Dokumentet viser den nye praksisen som er lik over hele Nordland politidistrikt.

2. Generelt om grensekontroll

Det følger av utlendingsloven med forskrifter at politiet har ansvar for grensekontrollen i Norge. I 2001 tiltrådte Norge Schengen-konvensjonen, noe som medførte at grensekontrollen mellom Schengen-landene opphørte. Norge har følgelig felles yttergrense med 25 andre Schengen-land. Vi utfører således grensekontroll på vegne av alle landene i Schengen-samarbeidet. Hovedregelen er at det skal utføres inn- og utreisekontroll av **alle** personer som krysser Schengen yttergrense.

Nærmere regler for gjennomføring av kontrollen følger av utlendingsforskriftens §4-12, jf. Grenseforordningen artikkel 8.

- **EU/EØS-borgere** skal gjennomgå en *minimumskontroll* for å fastslå identitet på grunnlag av fremvisning av reisedokumenter.
- **Tredjelandsborgere** (alle som ikke er EU/EØS-borgere) skal underkastes en *grundig kontroll* som blant annet innebærer søk i diverse datasystemer, kontroll av visum og oppholdstillatelser, kontroll av midler til opphold, samt formålet med oppholdet m.m. Tredjelandsborgeres reisedokumenter skal *systematisk stemples og kontrolleres* ved inn- og utreise.

Hovedregelen ovenfor gjelder også for sjøfolk. I tillegg er det egne regler og unntak for sjøfolk som innebærer at noen av de som i utgangspunktet ville være visumpliktige kan reise visumfritt inn eller ut av Norge ved bruk av sjømannsbok eller sjømanns ID-kort. Norge har i tillegg egen skipsfartsavtale med Filippinene som regulerer adgangen for filippinske sjøfolk til å reise visumfritt gjennom Norge, jf. Utlendingsforskriftens § 3-1, jf. vedlegg 8.

I tilknytning til et skips landligge bør også landlovsrettighetene nevnes. Disse innebærer at utenlandsk sjømann i besittelse av sjømannsbok/sjømanns ID-kort, kan oppholde seg i nærmere bestemt område uten å måtte henvende seg til et grenseovergangssted, jf. Utlendingsforskriften § 4-17. Politimesteren har bestemt at landlovsområdene følger kommunegrensene i Nordland politidistrikt.

Dersom en sjømann skal mønstre av skipet ved landligge og reise ut av området, gjelder reglene for passering av yttergrensen.

Det skilles mellom forhåndsmelding/administrativ listekontroll (se punkt 3) og av- og påmønstring (se punkt 4).

3. Forhåndsmelding/administrativ listekontroll

Safe Sea Net (SSN/Kystverkets portal) www.shipprep.no er et elektronisk hjelpemiddel for å *forhåndsmelde mannskaps- og passasjerlister* ved passering av Schengen yttergrense, jf. *meldeplikten* etter utlendingslovens § 20 pkt. B, og utlendingsforskriftens § 4-24.

F.o.m. 13. juni 2013 er systemet tatt i bruk i alle landets politidistrikt. Det medfører at mannskaps- og passasjerlister sendes til politidistriktene via SSN fra det tidspunkt det blir lagt inn.

Skipsfører eller skipsagent er ansvarlig for til enhver tid å holde en oppdatert liste over besetning og eventuelt passasjerer (IMO-crew list), jf. Grenseforordningen pkt 3.1.2 og 3.1.4.

4. Av- og påmønstring

Utenlandsk sjømann som ønsker å *mønstre av* et skip må ha politiets tillatelse til å gå i land i riket, jf. utlendingsforskriften § 4-17. Ta derfor alltid kontakt med politiet før avmønstring finner sted.

Nordland politidistrikt er inndelt i flere godkjente *grenseovergangssteder*. Dette er Mosjøen, Mo i Rana, Bodø, Narvik, Sortland og Svolvær, jf. utlendingsforskriften vedlegg 16. I tillegg har politimesteren bestemt at også Brønnøysund (heliport) og Leknes skal være grenseovergangssteder. Det er forutsatt at Leknes skal gjennomføre grensekontroller for hele Lofoten. Utgangspunktet i Nordland politidistrikt er at all grensekontroll av sjøfolk som skal mønstre av eller på skip skjer på politistasjonene/lensmannskontorene ved de nevnte steder. Skipsagenten må alltid forhåndsvarsle grense- og utlendingsseksjonen i Nordland politidistrikt for å avtale når kontrollen kan finne sted.

Politiet har anledning til å regulere åpningstidene på et grenseovergangssted. Med bakgrunn i kompetansekrav som stilles til personell hos politiet som gjennomfører grensekontroller er vi nødt til å ha begrensede åpningstider på de forskjellige grenseovergangsstedene.

Grensekontroll skal i all hovedsak skje innenfor de åpningstider som gjelder for de forskjellige grenseovergangsstedene. Kun i særlige tilfeller etter avtale vil åpningstidene bli fraveket.

De godkjente grenseovergangsstedene i Nordland politidistrikt vil ha følgende åpningstider for grensekontroll:

- Leknes: åpent hverdager kl. 0900 - 1500
- Sortland: åpent hverdager kl. 0900 - 1400
- Narvik: åpent hverdager kl. 0800 - 1500
- Bodø: døgnåpent
- Mo i Rana: åpent hele uken kl. 0800 - 1500
- Mosjøen: åpent hverdager kl. 0800 - 1500
- Brønnøysund Heliport: man – lør 0600 - 2300

Følgende retningslinjer i forbindelse med av- og påmønstring bes fulgt:

- Politiet skal ha forhåndsmelding når mannskap skal mønstre av/på skip.
- Opplysninger om av- og påmønstring skal sendes i god tid på e-post til grensepoliti.nordland@politiet.no. Ved kort varsel (under 24 timer bes det ta kontakt pr. telefon i tillegg til å sende e-post (se vedlegg for annen kontaktinformasjon).
- Grense og utlendingsseksjonen i Nordland er normalt ikke bemannet i helgene eller kveldstid. Dersom det er av og påmønstringer som skal skje i helgene, og at det ikke varsles før fredag klokken 1400, må melding sendes til ops210@politiet.no, og operasjonssentralen i Nordland må kontaktes via telefon for å sikre at kontrollen kan skje. (Se vedlegg for kontaktinformasjon).
- Opplysninger om havn/ankringssted og relevant kontaktinformasjon til skip og skipsagent må fremgå.
- Dersom en sjømann skal overnatte før hjemreise, skal innreisekontrollen, og eventuell stempeling, skje på det tidspunktet avmønstringen faktisk finner sted og sjøfolk må derfor innreisekontrolleres før overnattingen skjer.
- Tilsvarende gjelder for påmønstring. Utreisekontrollen skal skje samme dag som faktisk påmønstring ("sanntid").
- Opplysninger om personen(e) som skal mønstre på/av, herunder navn, fødselsdato, nasjonalitet og reiserute. Om mulig er det også ønskelig med passnummer, visum, sjømannsbok/ID.
- Den praktiske gjennomføringen av grensekontrollen avtales direkte med grense og utlendingsseksjonen i Nordland eller operasjonssentralen i Nordland.

- *Nødvisum*. Ved akutt behov for nødvisum må søknad (skjema på www.udi.no) med nødvendige vedlegg innleveres via ansvarlig politienhet. Saksbehandlingstiden vil være minimum en hel arbeidsdag. Søknader saksbehandles ikke utenom ordinær kontortid eller i helg/høytider. Søknadsgebyr vil bli innkrevd. Visumpliktige sjøfolk må bero om bord i skipet dersom ikke annet er særlig avtalt med politiet. Det er ønskelig å bli forhåndsvarslet om dette direkte fra skip eller via agent så tidlig som mulig.

5. Avsluttende merknader

Beredskapshensyn og pågående oppdrag/gjøremål vil noen ganger medføre ventetid for grensekontroll.

Schengenkontakt i Nordland politidistrikt, Øystein Røsnes, arbeider på Politihuset i Bodø og vil i kontortiden være behjelpelig med råd og veiledning vedrørende spørsmål knyttet opp til sjøgrensekontroll.

Vi anser med dette at skipsagentene er kjent med lokale retningslinjer, og at skipskapteiner er underrettet om norsk regelverk. Eventuelle brudd på norsk regelverk kan medføre sanksjonering.

Vi ber også om at det sendes svar via e-post til grensepoliti.nordland@politiet.no om at disse retningslinjene med vedlegg er mottatt og forstått.

Vi ser fram til et fortsatt godt samarbeid med alle aktører i næringen.

Med hilsen

Øystein Røsnes
Politioverbetjent
Schengenkontakt

Harald Jakobsen
Politioverbetjent
Seksjonsleder